

DANI BLANCO

Jakes Bortairu

Euskal Herria TAFTAz kanpo?

EUROPAKO BATZORDEA hasia da 2013ko uztailetik Atlantikoaren bi aldeen arteko komertzio eta inbertsioei buruzko itun proiektua (ingelesez TAFTA) AEBekin negoziatzen, 28 estatuen izenean eta sekretu osoan. Horren helburua sinplea da: bi kontinenteen arteko komertzio eta inbertsioei oztopo oro desagerraraztea. Ez soilik hainbat sektore babesteko gelditzen diren aduana zergak, konkurrentzia traba lezaketen edozein sozial, osasun edo ingurumen arau eta lege baizik. Hots, itsasoaren bi aldeetako norma apalenak eredu bezala ezarri nahi du.

Gaur egun, kapitalismoa jotzen duen krisi larria estakuru, oraino liberalizazio gehiago inposatu nahi digute, inbertsio egileen eskubideak herrietako hautu demokratikoen eta estatuetako erabaki publikoen gainetik kokatuz. Zertan eragin lezake Europan? Hormonez ekoiztutako haragi eta esnea, Jitez Aldaturiko Organismoak (JAO edo GEO) edo Genetikoki Eraldatutako Organismoak, kloroz garbituriko hegaztiak, debekatzeko arauak altxatu beharreko trabak bilaka daitezke. Eskisto-gasa ustiatzeko debekua, ilegala. Ekonomia berlokaltatzeko edota klima aldaketa gelditzeko neurriak, gisa berean itun horren jomuga bihurtuko lirarteke. Alderantziz Europan ez bezala, AEBetan

dauden finantza erregulatzeko lege batzuk desager litezke. Are gehiago, multinazionalak eta estatuen arteko auziak trenkatzeko, itun horrek epaitze mekanismo pribatuak sor litzake. Horrelako kasuetan, “aditu” batzuek inbertsio egileen interesak edo irabaz itxaropenak kaltetuak diren ala ez erabakiko lukete, estatuai, beraz herritarrei, alimaleko isunak inposatuz. Adibide

batzuk baditugu jada: Vattenfall suediar enpresak Alemaniako Gobernua atakatu du haren parke nuklearra gelditzeagatik. Quebec-eko Gobernua auzitan eman du energia konpainia batek gas ustiakuntza suspenditu duelako.

Europar herritarrek ez dakite 2016ra arte segituko duten negoziaketak zertan diren, ezta diputatuek ere zertaz diren, aldi berean, enpresa handien lobbyak etengabe kontsultatuak direlarik. Duela zenbait urte antzeko proiektu batek (AMI, Inbertsioei buruzko alde askotako akordioa) porrot egin zuen iritzia publikoak bere edukia ezagutu bezain laster. Erronka argia da beraz, eta Europan

herritar kolektibo, sindikatu eta mugimendu franko informazio eta mobilizazioetan hasiak dira. Helburuetarik bat, udalak TAFTAz kanpo deklaratzeta da. Euskal Herriak desafiua altxatuko ote? ■

Egun kapitalismoa jotzen duen krisi larria estakuru, oraino liberalizazio gehiago inposatu nahi digute, inbertsio egileen eskubideak herrietako hautu demokratikoen eta estatuetako erabaki publikoen gainetik kokatuz

DANI BLANCO

Edu Zelaieta

IDAZLEA

Lucia

NERABEZAROAN ezagutu zenuen Lucia, haren familia Bilbotik Gasteizera aldatu zenean. Hiru urtez izan zineten gela bereko ikaskide, eta, gogoan duzunez, sasoi hartako musika talde batzuekiko zaletasuna partekatzen zenuten. Aspaldiko partez topo egin duzu gaur goizean Luciarekin, autobusaren esperoan zeundela.

Hamabost bat minutuko solasaldi bizia izan duzue. Elkarri agur esan eta gero jabetu zara ez dutela haren begiek garai bateko suua galdu; horregatik egiten zitzaizun hain erakargarri institutuan. Ausart izaten segitzen du: lan-katea batean hogeitau urte egin

ondoren erabateko iraulia eman dio haren bizitzari. Ez omen zegoen bertan gaizki, baina hutsik-edo sentitzen omen zen fabrikako errutinan. Begiak txinpartaka esan dizunez, lehendik zuen ametsari heltzea erabaki du: biodantza-irakasle izateko hiru urteko formazio bat egiten ari da iaztik, etxekoen –bikotekidearen eta alabaren– laguntzaz.

Umore-aldagarri gertatu zaizu Luciarekin izan duzun ezusteko enkontrua; aurretik duzun egunarekin adiskidetu zaitu, nolabait. Egiazko istorio horiek ere osatzen dute gure mundua. ■

